



A2 Utrecht Honey Highway

Berm met reclamemast/bijenhotel i.s.m. gemeente Utrecht en Ocean Outdoor

Over Honey Highway

Honey Highway is een initiatief waarbij de bermen van rijkswegen, provinciale wegen, spoorrails en waterdijken worden ingezaaid met inheemse meerjarige bloemenzaden en maai-afspraken gemaakt worden met als resultaat lange bloei-tijd en voor tientallen jaren veel biodiversiteit. Honey Highway zet zich in voor meer biodiversiteit en meer natuurlijk evenwicht, zodat insecten als bijen, hommels en vlinders meer voedsel krijgen.

Wat doet Honey Highway?

Veldonderzoek doen om te zien of de locatie geschikt is, bodemonderzoek, meerjarige bloemenzadenmengsels maken voor de grondsoort en regio (wilde bijen), grond in orde maken, handmatig inzaaien, maai-afspraken maken, monitoring. En de communicatie er om heen: een opening met bestuurders en schoolkinderen, indicatie-bordjes, zakjes bloemenzaden voor omwonenden, bijenkorf of bijenhotel, PR en het aanbieden van de praktijkles 'Red de bij' voor Utrechtse basisscholen.

Waarom is A2 Honey Highway een oplossing om de wilde bijen te redden?

A2 Honey Highway is ingezaaid met meer dan 40 soorten inheemse bloemen die diverse bloeitijden hebben. Zo kunnen de bijen het hele groeiseizoen door voedsel vinden in de buurt van hun nest. Veel wilde bijensoorten leggen maar kleine afstanden af en blijven dus in het gebied. Honey Highway maakt nooit hetzelfde bloemenzaden mengsel want iedere situatie van een berm; omstandigheden, regio, grondsoort, omgeving is anders.

Is er rekening gehouden met wat voor bijen belangrijk is?

Ja, namelijk door het toepassen van het Honey Highway concept:

- een combinatie van drachtplanten. Er zijn meer dan 40 inheemse soorten ingezaaid
- in het mengsel zitten ook waardplanten voor vlinders (veldzuring, schapenzuring, kaasjeskruid, wild peen en rolklaver). Deze bieden niet alleen voedsel, maar maken ook de voortplanting mogelijk.
- de verschillende soorten bloemen hebben verschillende bloeiperioden zodat er altijd te eten is (nectar) en stuifmeel voor het nest (voor bij het eitje).
- de plantensoorten die zijn ingezaaid zijn ook afgestemd op de bijensoorten. De meeste soorten leven maar een paar weken. Het is dus van belang dat er in die weken genoeg voedsel voor ze te vinden is.
- er zijn hellingen gemaakt van leem en zand en open zandplekken in de zon voor de bijen die een nest in de grond maken.
- voldoende ruigte en struiken
- ecologisch beheer van de berm rond de mast

Blijven deze wilde bijen op deze plek of vliegen ze weg?

Wilde bijen hebben een speciale band met de plek waar ze leven. Ze zoeken hun voedsel het liefst dichtbij, in een straal van 200 meter. Ze leggen eitjes in holletjes in de aarde of in de buisvormige gaatjes in het bijenhotel. Bij elk eitje leggen ze een voedselvoorraadje voor de larf als hij uit het ei is.

Wat voor bloemenzaad is er ingezaaid?

Het gaat om een mengsel met 40 inheemse bloemensoorten, die in de regio Utrecht voorkomen. De zaden zijn geogst in de regio Utrecht. Het gaat om natuurzaden afkomstig van oogstwinning uit 80-100 velden in Nederland, het zijn meerjarige bloemen.

Wanneer is de bloeitijd van het mengsel?

Van april tot en met september. In het mengsel zitten vooral bloemen die in de zomer en nazomer bloeien, omdat de bijen het dan het zwaarst hebben om voedsel te vinden. In de lente staat namelijk al veel in bloei, zoals bloemen en planten in tuinen, fruitbomen en soorten als fluitekruid en klaver.

Globaal kun je het volgende bloeischema aanhouden, maar dat is vanwege de klimatologische variatie per provincie verschillend. Daarnaast zijn veel soorten niet in een maand te vangen, maar overlappen de maanden:

De eerste knoppen die uitkomen zijn dus de soorten kun je in het schema zien:

Februari: speenkruid, hondsdrif, dovenetel,

Maart: paardenbloem,

April: groot streepzaad, grote vossenstaart, kleine klaver, veldzuring, gewone hoornbloem,

Mei margriet, knoopkruid, rode klaver, witte klaver, duizendblad, reukgras, kraailook, gele morgenster,

eind mei kleine ratelaar, smalle weegbree,

Juni: margriet, knoopkruid, glad walstro, scherpe boterbloem, knolboterbloem, hopklaver, cichorei, muskusaasjeskruid, tot ½ juni kleine ratelaar,

Juli: karweivarkenskervel, beemdkroon, biggenkruid, herfstleeuwentand, vogelwikke, veldlathyrus, rolklaver, wilde peen

Augustus: naast vlasbekje en brunel zal na de maaibeurt een maand van herstel plaatsvinden en vnl. groene rozetten te zien zijn

September: naast pastinaak en vlasbekje zullen in deze maand de bovengenoemde soorten voor de 2de keer bloeien

Oktober: in deze maand gaan de bovengenoemde soorten voor de 2de keer bloeien

Waar zijn nog meer Honey Highway's bloemrijke bermen langs rijkswegen en provinciale wegen?

In totaal is in Nederland zo'n 100 kilometer aan bermen met ingezaaide bloemen. Bijvoorbeeld langs de N222, N470, N237, A4, N11, N32, N261, N213 maar ook op dijken en langs spoorrails.

Hoeveel wilde bijensoorten komen er in Nederland voor?

Er komen in Nederland ongeveer 358 soorten bijen voor waarvan de helft bedreigd is. (Wilde) bijen zijn belangrijk voor de biodiversiteit, omdat ze door hun bestuiving zorgen voor de voortplanting van veel plantensoorten. En dus het voortbestaan ervan. En ze zijn zelf weer voedsel voor andere dieren. Daarnaast spelen ze een belangrijke rol bij de voedselproductie, omdat ze zorgen voor de bestuiving van veel groenten- en fruitplanten. Door de bestuiving groeit er groente en fruit aan.

Hoeveel bijensoorten komen er in Utrecht voor?

Op dit moment komen er ruim 70 bijensoorten in Utrecht voor, waaronder ook zeldzame soorten.

We hebben vijf wilde bijensoorten als Utrechtse soort benoemd en spannen ons daar extra voor in.

Dat zijn de volgende soorten:

- Gewone slobkousbij
- Grote klokjesbij
- Kattenstaartbij
- Klokjesdikpootbij
- Lathyrusbij
- Resedamaskerbij

Voor welke soorten bijen die in Utrecht voorkomen n?

Voor verschillende wilde bijen en hommels. Wilde bijen als de maskerbij, gehoornde metselbij, dwergzandbij, franjegroefbij, langkopsmaragdgroefbij, geurgroefbij, grote wolbij, kleine tronkenbij, lathyrusbij, en grote bladsnijder.

Wat zijn Utrechtse soorten die in bloemenmengsel zitten:

Veldsalie, Veldlathyrus, Vogelwikke en Vlasbekje, Wilde marjolein, Schermhavikskruid.

Over de reclamemast/bijenhotel. Hoe komen we te weten of het ook echt werkt en er veel bijen in het bijenhotel komen?

We gaan het bijenhotel rond de mast laten monitoren door een bijenexpert. En ook het bloemrijke gebied eromheen. Dit betekent dat een bijenexpert een aantal keer het gebied bezoekt om te kijken welke bijensoorten er leven en hoeveel.

Gaan bijen wel naar bloemen en een bijenhotel dichtbij een snelweg?

Ja, als ze genoeg voedsel (stuifmeel, nectar) kunnen vinden in de directe omgeving. Wilde bijen halen namelijk het liefst hun voedsel dichtbij. Bermen langs verschillende rijkswegen en provinciale wegen in Nederland zijn al ingezaaid met bloemenzaad. Daar blijkt dat de bestuivende insecten de bloemrijke bermen veel bezoeken. Snelwegbermen zijn ook zeer geschikt, omdat ze meestal wat schralere grond hebben en er geen kunstmest en landbouwgif is gebruikt.

Onderhoud van de bermen

Wie onderhoudt de bermen?

De gemeente Utrecht. De collega's van Stadsbedrijven zorgen voor het ecologisch groenbeheer en het maaien.

Wordt er bij het onderhoud rekening gehouden met de bloemen en bijen?

Ja, namelijk door:

- rekening te houden met wanneer de bloemen bloeien. Het maaien gebeurt als de bloemen zijn uitgebloeid.
- maaien met licht materieel en het maaisel weghalen.

Wanneer wordt er gemaaid?

Als de bloemen uitgebloeid zijn. We verwachten dat de eerste maaibeurt rond half juli 2020 is.

Daarna komt nog een tweede bloei van de bloemen, zodat de bijen, hommels en andere insecten hun wintervoorraad stuifmeel en nectar kunnen verzamelen. Ieder jaar is er één maaibeurt.

Educatie

Op welke manier kunnen basisscholen aandacht aan bijen besteden?

- Door gratis bloemzaad en werkbladen over bijen aan te vragen bij Honey Highway.
- Scholen kunnen ook een gratis Praktijkles 'Red de bij' aanvragen bij Honey Highway.

Hoe vraag ik de werkbladen en het bloemenzaad aan?

Utrechtse basisscholen kunnen dit aanvragen via info@honeyhighway.nl onder vermelding van: naam school en contactpersoon, adresgegevens en het aantal kinderen van de onderbouw en/of bovenbouw. De scholen ontvangen dan digitaal de werkbladen en per post het biologische bloemenzaad. Er is een werkblad voor de onderbouw en voor de bovenbouw. Er is voor 50 scholen bloemzaad beschikbaar.

Hoe ziet de praktijkles eruit?

Tijdens deze interactieve les van 20-30 minuten leren kinderen wat de verschillen zijn tussen wilde bijen, honingbijen en hommels, hoe bijen stuifmeel verzamelen en hoe honingbijen een raat bouwen. Ook kunnen de kinderen stukken honingraat zien en voelen en hun vragen stellen aan een imker. Deze praktijkles wordt aangeboden door Honey Highway.

Hoe vraag ik een praktijkles 'Red de bij' aan?

Stuur een e-mail naar Honey Highway met daarin een mogelijke datum voor de les: info@honeyhighway.nl